

JOSEP HUGUET

La desagregació d'Espanya

Hi ha uns resultats de les passades eleccions poc airejats als mitjans de comunicació: la creixent importància dels partits independentistes, autodeterministes o autonomistes en el mapa polític espanyol. En el cas de les eleccions europees, el bloc de partits independentistes, nacionalistes o autonomistes ha pujat 4 escons, amb la irrupció del BNG i dels autonomistes canaris, andalusos i aragonesos, i la recuperació d'ERC i EH. Aquest bloc centrfug passa de 2.150.000 a 2.900.000 vots.

Pel que fa a les eleccions autonòmiques, es va repetint l'esquema: pujada del bloc nacionalista autòcton i baixada del bloc nacionalista espanyol; pujada de les esquerres nacionals i estancament o baixada dels partits nacionals de centredreta. A Canàries, les forces autòctones passen del 35,1% al 37,3%, amb 27 diputats, i concentren el vot en Coalició Canària, que incrementa un 16% el seu vot. Mentre que les forces espanyolistes, PSOE i PP, baixen més de tres punts. A Astúries irromp l'URAS, partit regionalista de centre-dreta que juntament amb el Partiu Asturianista arriba al 10% de l'electorat i aconsegueix 3 diputats. A la perifèria de la Castella la Vella es consoliden o s'incrementen els particularismes. A Cantàbria es manté el regionalisme en un 13,5% del vot i 2 diputats, i 2 regidors a Santander. A la Rioja, en un 5,5% del vot i un diputat i un regidor a la capital. A Lleó —més a prop d'Astúries que no pas de Castella— puja la Unión del Pueblo Leonés, amb 2 diputats i el 23% de vot a la capital, amb 7 regidors decisius. A Burgos —la Castella veïna d'Euskadi— irromp Tierra Comunera amb 2 diputats, i un 10% de vot i 3 regidors a la capital que tenen la clau. A les municipals d'Andalusia es refà el Partit Andalusista, que torna als ajuntaments de Granada i Cadis, i puja a moltes ciutats mitjanes. Com a fenomen vinculat a l'extrema dreta però amb unes conseqüències dissolvents evidents hi ha la bunkerització del partit de Jesús Gil en les colònies africanes de Ceuta i Melilla que augura una creixent confrontació política en una zona delicada per Espanya.

A Navarra, el bloc basc puja un 17% i aconsegueix 12 diputats, gràcies a l'estirada d'EH, que se situa a Pamplona com a segona força en les municipals. A les municipals del País Basc, el bloc basc passa de 589.000 vots a 627.000 vots i del 52,8% dels vots al 53,8%, mentre que el bloc espanyolista creix també però a costa d'IU,

que s'enfonsa. A Galícia el BNG es dispara en totes les capitals i aconsegueix sobrepassar el PSOE a Orense, amb el 22%, a Pontevedra, amb el 37%, al Ferrol, amb el 28% i a Vigo, amb el 25%. A l'Aragó hi ha la consolidació de l'aragonesisme en mans de l'opció d'esquerra Chunta Aragonesista, que puja de dos a cinc diputats, i amb la forta presència als ajuntaments d'Osca on la suma de CHA i PAR dona el 28% dels vots i 6 regidors, a Terol, el 25% i 5 regidors i a Saragossa, el 21% i 6 regidors.

Als Països Catalans cal destacar primer la pujada d'un 6% del conjunt de vots nacionalistes mallorquins, bàsicament deguda a l'estirada d'Unió Mallorquina i després l'èxit de la coalició progressista d'Eivissa i Formentera, que ha aconseguit desallotjar el caciquisme d'Abel Matutes i ha estat determinant per a un possible tomb del govern de les Illes. Tot indica, doncs, que l'insularisme progressista, d'una banda, i la possible constitució d'un bloc de centre-esquerra nacional en el qual també hi podria cabre el minoritari independentisme d'esquerres representat per ERC, haurien de ser les estratègies per superar l'estancament que ha sofert l'esquerra mallorquinista majoritària. Al País Valencià, l'esquerra nacional del BNV aconsegueix quedar-se a les portes del Parlament, passa de 168 a 218 regidors, i supera per primer cop el regionalisme blaver, que pateix un ensorrament sense paliatius que hauria de permetre de recompondre el conjunt de l'espai valencianista amb la incorporació també del Front pel País Valencià i del corrent Esquerra i País d'Esquerra Unida, de cara a fer saltar endavant una societat tan activa com la valenciana que no es mereix ser una de les més sucursalistes políticament de l'estat.

Resumint, IU resta com a partit que compta només a Astúries, Madrid i Andalusia. Les esquerres nacionals van desplaçant el PSOE cap a la tercera posició en comarques i municipis de la Catalunya interior i de Mallorca, en zones creixents d'Euskadi i a Galícia. En conjunt, les forces jacobines, malgrat el seu enorme pes, són incapaces de devorar tot el pastís electoral i, pel contrari, es retiren progressivament de les nacionalitats històriques —amb alguna excepció— i perden posicions en les regions amb particularismes forts, considerades per alguns com a nacionalitats emergents, com ara Canàries i l'Aragó.

Diputat i vice-secretari general d'ERC